

Thuyễn nhân nhõ là nhõng con cá hồi dõi cái nhìn cõa bõn CSVN.....

CÁ HỒI (SALMON)

Cá...

"Thuyễn nhân, cái danh tõ có mõt âm tõng mà mõi khi chính quyến Hà Nội nghe đõn nó thì hõ nghõi ngay đõn tõ đõng 'đô la'. Thủ nhõng cho đõn bao giờ ngõi ta mõi biõt hõt đõng nhõng bõt hõnh xõy ra cho danh tõ đó" – Michelle Tauriac (Viet Nam Le Dossier Noir Du Communism)

Năm Cõp nói chuyễn Cá...

Trõi cõt, đõ tránh mõi ngõ nhõn, xin nói ngay rõng đây là chuyễn cõa cá hồi, và chõ riêng có cá hồi mà thôi. Nói theo tiõng Mõ là cá hồi only. Chõ còn cá chim, cá chuõn, cá chép, cá chõt, cá lóc, cá lõt, cá lõm kìm, cá mõp, cá mú, cá mõng, cá cõm, cá cam, cá cõ, cá trê, cá trích, cá trõm, cá heo, cá hõng, cá hõ, cá lù dù, cá lõm kìm, cá lia thia, cá đõng, cá đõi, cá đèn cõy, cá bè, cá bõ, cá bõng – bõt kõ là bõng kèo hay bõng đá – hoõc bõt cõ mõt loõi cá thõ tõ nào khõc đõu hoàn toàn (và tuyêt đõi) khõng có dính dáng gõ tõi võ này.

Cá hồi sinh lõi sông nhõng phõn lõn thõi gian sõng lõi biõn. Đõc đõi m cõa loài cá này là dù có rong chõi phiêu du lõi chân trõi góc biõn nào chõng nõa, thõ nào cũng tìm võ nõi chõn nhau cõt rõn đõ sinh nõ. Cá hồi Thái Bình Dõng (Pacific salmon), sau khi tõ giã nõp sõng hõi hõ, sõ khõng bao giờ trõ lõi biõn cõ nõa. Lý do giõn dõ chõ vì chúng sõ chõt sau khi đõ và cho thõ tinh lõa trõng đõu tiên.

Cá hồi Ðõi Tây Dõng (Atlantic salmon) thì khõc. Chúng có thõ đõi võ võ tõ sông ra biõn và ngõõc lõi nhiõu lõn mà khõng hõ do dõ hay nao núng, dù khoõng cách phõi võõt qua có thõ dài đõn hàng ngàn dõm, või vô sõ khõ khăn và chõng ngõi.

Bõn năng võ nguõn cõa cá hồi, tõt nhiên, đã đõõc loài ngõõi ghi nhõn và khai thác tõ lâu. Riêng ngõõi Nhõt, dân tõc đõng thõ nhì võ kõ nghõ cá hồi, võn đõu đõn sõn xuõt ra thõ trõng mõi năm cõ mõt trãm ba mõõi ngàn tõn.

Xét võ sõ lõng, mõc sõn xuõt cõa ngõõi Nhõt khõng hõn ngõõi Nga bao nhiêu và thua xa ngõõi Mõ. Tuy nhiên, cách thõc mà dân Nhõt bõt cá hồi mõi là đõu cõn phõi đõõc lõu tâm và hõc hõi. Hõ thiõt lõp nhõa mây đóng hõp cá hồi ngay lõi ven sông. Cũng chính nõi đây cá đõõc nuôi nõng, đõ trõng, thõ tinh đõ mõi cõp sõ cho tõ hai đõn mõõi ngàn chõ cá hồi con ra đõi. Sau đó, chúng sõ đõõc cho phiêu lõu vào đõi dõng, đõ bõt đõu cuõc đõi... tha phõõng cõu thõc.

Tùy theo tõng loõi, cá hồi sõ sõng lõi biõn tõ sáu tháng đõn năm năm. Nhõ vào khõ năng "cõm" đõõc tõ trõng cõa lòng đõt và sõ chuyễn đõng cõa hồi lõu, nó sõ tìm đõõc võ chõn cõ. Khi vào gõn đõn bõ, giác quan đõc biõt cõa loài cá này giúp chúng nhõ đõõc đúng hõng võ quê nhà – tõc sông xõa bõn cõ – và cõ theo đõ mà lõn võ nguõn cõi, đõn tõn nõi sinh nõ.

Ngõõi ta đõt sõn nhiõu dõng cõ tõ cõa sông đõ giúp cho cá hồi dõ dàng và mau chóng vào đõn nhõa mây. Tõi đây, hõ sõ tõo ra mõt loõi chõng ngõi võt giõi khiõn chúng phõi phõng lõen cao và khi rõi xuõng thì rõt ngay vào mõt mõng lõõi. Mõng lõõi này chuyễn đõng khõng ngõng, qua nhiõu khâu chõ biõn, đõ dõa cá tõ sông vào... hõp!

Nói tóm lõi là ngõõi Nhõt thõ cá hồi con ra biõn, theo kiõu đẽm con bõ chõ, đõ biõn cõ nuôi nõng. Rõi khi chúng theo bõn năng trõ võ, hõ dõ cho cá vào nhõa mây đõ đóng hõp và mang bán.

Cách hõ kiõm tiõn ngó bõ dõ và (chõc) là nhiõu. Bõi võy, có kõ bõt chõng hoà

Xã hôi Chợ nghĩa Việt Nam (tên kêu gõn thõi ng dùng là Việt Cảng) cũng hôi c theo cách làm ăn không vñ n gõn nhõ vñ y. Chợ khác có chút xíu xiù là hoi dùng ngõi i đõ kinh doanh, thay cá.

Từ năm 1978 cho đõn năm 1990, bông hình thõi c này hay hình thõi c khác, Việt Cảng đã “thõi” ít nhõt là hai triều u ngõi i dân ra biñn. Ngõi i ta cõi tính rõng trên bông đõi ng lõu lõc cõ ba con cá hoi rõi bông sông ra đõi thì ít nhõt cũng có mõt con bông mõng. Nó trõ thành mõi săn cho loài ngõi, cho loài chim, hoõi cõi ngõi loài cá khác. Tõi ng tõi, trong sõ hai triều u ngõi i Việt phiêu lõu vào biñn cõ – tõi thiõu – cũng phõi mõt phõn ba đă vong mõng.

Hoi chõt vì bão tõi, vì hoi tõc, hay vì bông xô đuõi mõt cách lõnh lùng tàn nhõn tõi bông bông cõa nhõng quõc gia lân cõn. Nõi đây thuyến bè cõa hoi thõi ng lõi kéo trõ ngõi c ra khõi. Hõi sõi lênh đênh giõa trõi nõi c bao la cho đõn chõt vì không còn tìm đõi c nõi đõi đõn, và cũng không còn đõi lõi ng thõi c (cũng nhõ nhiên liõu) đõi tiõp tõc đõi.

Nhõng kõ may mõn thoát nõn đõu sõ biñn thành cá hoi (theo tinh thõn cõa Nghõ quyõt 36) cõa nhà đõi ng cuõc Hà Nõi. Đám dân trôi sông lõc chõi này sõ bông tõn tình khai thác, và khai thác dài dài, cho đõn khi tõt thõi, bông nhiõu cách.

Nõu cá hoi Thái Bình Dõi ng chõ hoi hõi ng mõt lõn rõi chõt thì nhõng thuyến nhân rõi khõi Việt Nam sau ngày 19 tháng 6 năm 1988 – đă có thõi i gian dài sõng tõm trú i nhõng quõc gia Đông Nam Á – cũng mang sõ phõn y nhõ vñ y. Hõi bông cõi ng bách hoi hõi ng và không bao giõi còn có dõp ra đõi nõa. Riêng vñi nhõng thuyến nhân i Hồng Kõng – khi phõn đõt này còn thuõc Anh – Anh Quốc đă thoõi thuõn trõi sáu trăm hai chõc Mõ kim mõi đõu nguõi đõi Hà Nõi chõu nhõn hõi trõ vñ, cùng vñi lõi hõa hõn là hoi sõ khõng bông hành hoi hay ngõi c đãi!

Sõ ngõi i Việt may mõn hõn, hiñn đang phiêu bõt tõi tán khõp bông phõi ng trõi, có thõi đõi c coi nhõ là cá hoi Đõi i Tây Dõi ng – giõng cá có khõ nõng đõi đõi vñ vñ nhiõu lõn tõi sông ra biñn và ngõi c lõi. Nhõng kõi này vñi tiõp tõc kiõp sõng tha phõi ng cõu thõi c, chõm chõ cõi m cõi kiõi m và đõi dành tiõn, rõi hàng năm làm đõn “xin phép” đõi c hoi hõi ng. Mõi Việt kiõu vñi thăm quê nhà chõc chõn đõu chi trõi mõt sõ tiõn khõng phõi chõi là sáu trăm Mõ kim mà có thõi là đõn sáu ngàn Đô la, hay nhiõu hõn nõa.

Tuõi Trõ Online, đõi c đõi c vào ngày 7 tháng 1 năm 2010, cho biõt: “Theo Ngân hàng Nhà nõi c, đõn ngày 31-12-2009 kiõu hoi i chuyễn vñ đõt 6,283 tõi USD, giõi m 12,8% so vñi năm 2008.

Riêng tõi TP.HCM, kiõu hoi i năm 2009 đõt 3,2 tõi USD. Nhõ vñ y, kiõu hoi i đă khõng giõi m mõnh do suy thoái kinh tõi nhõ dõi báo trõi c đõi.”

Hà Nõi có lý do đõi hõanh diõn vñi thành quõi này – thành quõi kinh tõi duy nhõt (thõi c sõ) vñi tõi chõi tiõu – vñi kõi nghõ xuõt và nhõp cõng ngõi i, sau hõn nõa thõi kõi mà hõi đă nõm đõi c quyõn bính i Việt Nam. Hõi đõi y ra khõi nõi c nhõng con nguõi cùng quõn và sõi sõi c bõt män, rõi “thu vñ” nhõng Việt kiõu yêu nuõc và giàu sang.

Thiõt khoõ!